

ב"מ"ש לעניינים מינהליים ת"א
תמ 120/08

תמיר ארז נ. מדינת ישראל

ת.פתיחה: 30/07/08 סדר דין: רגיל

בבית המשפט לעניינים מנהליים

בתל אביב-יפו

בעניין:

תמיר ארז, ת.ז. 034909358
ע"י ב"כ עוה"ד טל לביא ו/או אבי ענתבי ואח'
מרחוב אבן גבירול 124, תל-אביב 62038
טלפון: 03-6092933; פקס: 03-6091933

התובע;

- נגד -

מדינת ישראל - משרד התחבורה (רשות הרישוי)
ע"י פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)
מרחוב הנרייטה סולד 1, תל-אביב 64924

הנתבעת;

מהות התביעה: תביעה ייצוגית לפי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, כספית (תביעת השבה).

סכום התביעה: 53 ₪.

סכום התביעה הייצוגית (משוער): 68,900,000 ₪.

כתב תביעה

התובע, מר תמיר ארז (להלן – "התובע"), מגיש בזה כתב תביעה כנגד הנתבעת, מדינת ישראל - משרד התחבורה (להלן – "הנתבעת"), כדלקמן:

א. מבוא

1. בעקבות מחדל רשלני של הנתבעת הונפקו רישיונות נהיגה חדשים לכ- 1.3 מיליון נהגים (לפי פרסום בעיתון, נספח "ג" להלן), כאשר ברישיונות נהיגה אלו לא נרשם, בשוגג, המועד בו קיבל הנהג רישיון נהיגה לראשונה (קרי – התאריך המלמד על ותק הנהיגה). מועד הוצאת רישיון הנהיגה לראשונה משמש את ציבור הנהגים, בין היתר, שעה שהוא מבקש לשכור רכב או לרכוש פוליסת ביטוח. בשני המקרים הללו, עליו להוכיח את ותק נהיגתו, והדבר נעשה, מטבע הדברים, באמצעות הצגת רישיון הנהיגה.
2. התובע פנה לנתבעת בבקשה שתתקן את הטעות שנפלה מלפניה, ותנפיק לו רישיון נהיגה חדש, בו יצוין תאריך הוצאת הרישיון לראשונה. הנתבעת אמנם הסכימה לכך, אולם החליטה, כי התיקון המבוקש יעשה בתמורה לתשלום אגרה בסך של 53 ₪. זאת, הגם שאין חולק, כי הטעות נגרמה

בשל מחדלה, ולמרות שאין היא מוסמכת, על-פי החקיקה שמכוחה היא רשאית לגבות אגרות ו/או תשלומי חובה אחרים, לגבות תשלום עבור תיקון הטעות שהיא עצמה גרמה לה.

3. תשלום "האגרה", בנסיבות אלה, על-ידי התובע, וכפי הנראה עוד רבים אחרים אשר נזקקו לאותו השירות מהנתבעת, מהווה "תשלום כפוי" בגין אגרה שגבתה בניגוד גמור לדין, והנתבעת חייבת להשיבו לתובע.

ב. רקע עובדתי

4. ביום 27.4.2007 הנפיקה הנתבעת לתובע רישיון נהיגה חדש. בשל טעות של הנתבעת, לא הופיע ברישיון נהיגה זה תאריך קבלת הרישיון לראשונה. לאמור: רישיון הנהיגה לא נקב בותק הנהיגה של התובע.

5. לאחר שלמד התובע על הטעות, הוא פנה לנתבעת וביקשה לתקן את הטעות, באופן שיונפק לו רישיון נהיגה בו יצוין תאריך הוצאת הרישיון לראשונה. הנתבעת אמנם הסכימה לכך, אך דרשה בתמורה תשלום בסך של 53 ₪, אותה שילם התובע בלית ברירה.

העתק רישיון הנהיגה הפגום מצורף לכתב התביעה - כנספח "א".
אסמכתא על תשלום אגרה בסך של 53 ₪ מצורף לכתב התביעה - כנספח "ב".

6. מבירור שערך התובע בנושא, התגלה לו, כי לפני כשנה החליטה הנתבעת לשנות את מתכונת רישיונות הנהיגה ולהתאימם לתקינה האירופאית. במסגרת הנפקת רישיונות הנהיגה החדשים, שכחה הנתבעת, בשוגג, לציין ברישיונות החדשים את תאריך הוצאת הרישיון לראשונה. בעקבות פניות רבות של נהגים שביקשו כי הטעות שנפלה ברישיון הנהיגה שלהם תתוקן, החליטה הנתבעת לגבות מהם אגרה בעד התיקון, בסך של 53 ₪.

העתקי כתבות שפורסמו בעניין זה מצורפים לכתב התביעה - כנספח "ג".

ג. עילת התביעה: השבת תשלום חובה שנגבה על-ידי רשות בניגוד לדין

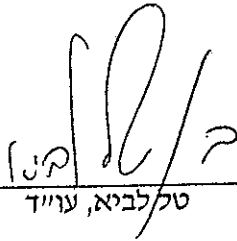
7. בהתאם לסעיף 1(א) לחוק יסוד: משק המדינה, כל גביית מס או תשלום חובה אחר, ובכלל זה אגרות, תעשה אך ורק בחוק או על פיו. בנוסף, סכום המס ותשלום החובה חייב אף הוא להיות קבוע בחוק, ולחלופין, לקבל אישור בהחלטת כנסת ישראל או אחת מוועדותיה.

8. רשימת האגרות ותשלומי החובה אותם מוסמכת הנתבעת לגבות מהציבור מופיעה בתוספת הראשונה לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "התקנות"). האגרה אותה נדרש התובע לשלם בגין תיקון הטעות אינה מנויה ברשימת האגרות אותן מוסמכת הנתבעת לגבות: ראשית, אין תשלום שסכומו הינו 53 ₪; שנית, לא נקבע תשלום בעד פעולה שהנתבעת צריכה לבצע בכדי לתקן טעות שנגרמה בשל רשלנותה שלה או תשלום בגין הוספת תאריך הוצאת הרישיון לראשונה, לרישיון נהיגה קיים ותקף.

9. בהעדר הסמכה מפורשת בתקנות לגבות את "האגרה" שגבתה הנתבעת מן התובע, חרזה הנתבעת מסמכותה, וגבתה אגרה בלתי חוקית מן התובע. הדבר מקבל משנה חומרה, שעה שגביית האגרה שלא כדין מקורה במחדלה של הנתבעת.
10. התובע יטען, כי האגרה שגבתה ממנו הנתבעת, בגין תיקון הטעות ברישיון, נכנסת בד' אמותיו של הביטוי "מס, אגרה או תשלום חובה אחר", המעוגן בסעיף 5(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות").
11. סעיף 5(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות חל בנסיבות המקרה דין מכוח סעיף 5(3) לחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (להלן: "חוק בית-המשפט לעניינים מינהליים").
12. כן יטען התובע, כי התביעה מקיימת את כל התנאים הקבועים בסעיף 5(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, כמוסבר להלן:
- 12.1 האחד: עסקינן בהחלטה של רשות, כמשמעותו של ביטוי זה בסעיף 2 לחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים. החלטת הנתבעת לגבות את האגרה מהתובע הינה, ללא עוררין, החלטה של רשות במילוי תפקיד ציבורי על-פי דין;
- 12.2 השני: האגרה אותה גבתה הנתבעת מהתובע אינה מנויה בתוספת הראשונה לתקנות התעבורה ומכאן שהיא נגבתה ללא הסמכה בחוק וממילא שלא כדין;
- 12.3 השלישי: הסעד הנתבע הינו סעד של השבת הסכום שנגבה שלא כדין;
- 12.4 הרביעי: התשלום אותו גבתה הנתבעת מהתובע מקיים את הגדרת הביטויים "אגרה" ו"או תשלום חובה", המעוגנים בסעיף 5(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, מן הטעמים שיפורטו להלן:
- 12.4.1 האגרה שולמה על-ידי התובע כתשלום חובה ובוזיקה ישירה לשירות שקיבל (תיקון הרישיון הפגום שהנפיקה הנתבעת, בדרך של הוספת תאריך הוצאת הרישיון לראשונה).
- 12.4.2 השירות החיוני לו נזקק התובע – תיקון רישיון הנהיגה הפגום שהונפק לו – הינו שירות שמעניקה הנתבעת, והיא בלבד, ושעה שאין לתובע כל אלטרנטיבה אחרת, מלבד פנייה לנתבעת לצורך תיקון הפגם.
- 12.4.3 התובע חייב היה לפנות לנתבעת ולבקש כי תתקן את הפגם שנפל ברישיון הנהיגה. אין מדובר בטעות שניתן להתעלם ממנה. די בעובדה שלצורך קבלת הנחה ברכישת פוליסה או לצורך שכירת רכב (בארץ או בחו"ל), יש צורך בהצגת רישיון נהיגה שבו מופיע תאריך הוצאת הרישיון לנהיגה. לאמור: מדובר בטעות שהתובע חייב היה לפעול לתיקונה. בהקשר זה יצוין, כי מן המפורסמות היא, שברישיונות נהיגה, רובם ככולם, מופיע תאריך הוצאת רישיון הנהיגה. מדובר בידיעה שיפוטית לכל דבר ועניין.
13. אשר על כן, על הנתבעת להשיב לתובע את הסך של 53 ₪ אותו היא גבתה ממנו, שלא כדין, כאגרה או כתשלום חובה.

סוף דבר .ד.

14. כל הטענות בכתב תביעה זה נטענות לחלופין או במצטבר - הכל לפי הקשר הדברים והדבקים ; אין בהעלאת טענה בכתב התביעה כדי לשנות מנטל הראיה המוטל על הנתבעת מכוח הדין.
15. בד בבד להגשת התביעה דנו, מגיש התובע בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, בהתאם לסעיף 5(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות.
16. לבית-המשפט הנכבד הסמכות העניינית לדון בתובענה מכוח סעיף 5(3) לחוק בתי המשפט לעניינים מנהליים וכן את הסמכות המקומית לדון בתביעה.
17. אשר על כן, מתבקש בית-משפט הנכבד לזמן את הנתבעת ולחייבה להשיב לתובע את הסך של 53 ₪, אותו היא גבתה ממנו שלא כדין, בתוספת הוצאות משפט לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ בגינם, מיום הגשת התביעה ועד ליום התשלום בפועל.

טל/לביא, עו"ד

בא-כוח התובע

תל-אביב, 30 ביולי 2008.